

N:o 41.

Af Herr **O. Persson** i Killebäckstorp, om tillägg till 32 § i kungörelsen den 10 november 1882 angående förändrade grunder för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner.

I 32 § af kongl. kungörelsen angående förändrade grunder för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner stadgas, att utarrenderad egendom hvar femte år eller oftare skall besigtigas af domänintendent eller den, som Kongl. Maj:ts befallningshafvande i hans ställe förordnar, samt tillika, att syn å utarrenderad kronoegendom skall i stad af magistrat och på landet af kronofogde med det antal nämndemän, som Kongl. Maj:ts befallningshafvande bestämmer, förrättas före egendomens tillträde och derefter under arrendetiden, så ofta domänstyrelsen eller Kongl. Maj:ts befallningshafvande finner anledning derom förordna, hvarjemte beträffande kostnaden för syn, som före egendomens tillträde verkställes, i samma § stadgas, att af- och tillträdare skola med hälften hvar densamma gälda. Deremot finnes icke stadgande om huru kostnaden för öfriga i nämnda § omförmälda syner skall utgå, utan har detta i hvarje särskildt fall fått bestämmas genom särskildt vilkor i arrendekontrakt. Härvid har den praxis utbildat sig, att arrendatorn ensam ålagts gälda synekostnaden, och finnes sådant vilkor inryckt i de till kontrakt använda formulär.

Nu är ju icke i allmänhet något att erinra om skyldigheter, som en person genom särskildt aftal sig åtagit; men i detta fall torde en viss orättvisa ligga deri, att kostnaden för syner, hvarigenom jordegaren vill försäkra sig om arrendatorns fullgörande af sina skyldigheter, skall drabba arrendatorn. Utom det, att ett sådant vilkor är logiskt vidrigt, är det ock i betraktande af det sätt, hvarpå det tillkommer, utan att arrendatorn, åtminstone icke en oerfaren arrendator, om detsamma har någon kunskap förr än tillämpningen deraf inträffar, från denna synpunkt för arrendatorn synnerligen hårdt.

Vid öfvervägande af huru mycket en egendoms arrendevärde utgör, torde en arrendator i allmänhet allenast taga i beräkning den kontanta arrendeafgiften och de af egendomen möjligen utgående utskylder, men icke sådana afgifter, som kunna vara en följd af de smygande vilkor ett kontraktsformulär kan innehålla. De utgifter, som nu drabba arrendatorn för syner, kunna blifva desto mera känbara, som det står i domänsstyrelsens eller Kongl. Maj:ts befallningshafvandes fria skön att utan arrendatorns hörande förordna om syner huru ofta som helst. Allra mest känbara äro dessa kostnader för arrendatorer af mindre egendomar.

Då nu dessa syner skola hållas för utrönande om och huru egendomen skötes och arrendevilkoren af arrendatorn fullgöras, således helt och hållet i jordegarens intresse, synes det mig vara naturligt och följdriktigt, att jordegaren, det är staten, och ej arrendatorn, hvilkens skinn det gäller, betalar synekostnaderna. Arrendatorn torde med aflemnande af borgen för arrendevilkorens fullgörande hafva fullgjort allt, som af honom rimligen kan begäras till arrendegifvarens säkerhet för vilkorens uppfyllande. Den dubbla prestationen, att både lemna borgen och ersätta kostnad för syneförrättningar, som, oaktadt borgenssäkerheten, tidt och ofta förekomma, torde anses såsom orimlig.

I anledning af hvad jag sålunda anført får jag vördsamt föreslå, att i 32 § af kongl. kungörelsen angående förändrade grunder för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner måtte, med anslutning till stadgandet om kostnaden för syn, som verkställes före egendomens tillträde, inskjutas följande tillägg:

»Kostnaden för öfriga i denna paragraf omförmälda syner och besigtningar utgår af allmänna medel.»

Stockholm den 25 januari 1895.

Olof Persson.
